

แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

A GUIDELINE FOR DEVELOPING THE POTENTIAL OF POLICE TRAINEE BASE ON THE TRISIKKHA PRINCIPLE OF THE PROVINCIAL POLICE TRAINING CENTER REGION 4

คณิต ดวงหัตถ์¹ และ พระมหามิตร ฐิตปญโญ²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2}

Kanit Duanghassadee¹ and PhramahaMit Thitapanyo²

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khonkaen Campus^{1,2}

Corresponding Author, Email: Kanitding2508@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักไตรสิกขาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท 2) เพื่อศึกษาศักยภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ ภูธรภาค 4 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า

หลักไตรสิกขาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท: หลักไตรสิกขาเป็นคำสอนเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์สู่จุดหมายของชีวิต 2 ระดับ คือ 1) ระดับโลกียะ เป็นการดำเนินชีวิตให้บรรลุประโยชน์ ในปัจจุบันและเบื้องหน้า เช่น มีสุขภาพดี พึ่งตนเองได้ เป็นต้น 2) ระดับโลกุตตระ เป็นจุดหมายสูงสุด คือ การมีปัญญารู้ถึงธรรมชาติของโลกและชีวิต อันทำให้จิตเป็นอิสระ

* ได้รับบทความ: 19 เมษายน 2564; แก้ไขบทความ: 24 กันยายน 2564; ตอรับตีพิมพ์: 29 มิถุนายน 2564

Received: April 19, 2021; Revised: September 24, 2021; Accepted: September 29, 2021

สภาพศักยภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 : ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ได้จัดการศึกษาอบรมหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ และนำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา มีกระบวนการศึกษาอบรมความรู้พื้นฐานทางด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม ทำให้เป็นตำรวจชั้นประทวนที่มีศักยภาพเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรม สูงขึ้น

แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ได้แก่ 1) ด้านศีล : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องศีลและนำศีลมาพัฒนาตนเอง เป็นกัลยาณมิตรฝึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจให้เป็นตำรวจที่ดี มีความประพฤติสุจริตทั้งกายวาจา สุขภาพแข็งแรง 2) ด้านสมาธิ : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสมาธิและนำสมาธิมาพัฒนาตนเอง จัดการฝึกอบรมทางจิตใจ อารมณ์ นักเรียนนายสิบตำรวจให้มีความสุข 3) ด้านปัญญา: ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญญาและนำปัญญามาพัฒนาตนเอง จัดการศึกษาอบรมให้นักเรียนนายสิบตำรวจเป็นตำรวจที่เก่ง มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหและรู้วิธีที่จะปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตได้

คำสำคัญ: ศักยภาพ; นักเรียนนายสิบตำรวจ; หลักไตรสิกขา

Abstract

The objectives of this qualitative research were: 1) to study the principles of the Trisikkha (Threefold Learning) in Theravada Buddhist scriptures; 2) to study the potential status of the police trainees of the Provincial Police Training Center Region 4; 3) to propose a guideline for the development of the potential of police trainees according to the Trisikkha principle of the Provincial Police Training Center Region 4.

The research results were as follows:

Trisikkha in Theravada Buddhist scriptures: The Trisikkha is a teaching about human development towards the goal of life at two levels, 1) worldly level, to achieve benefits such as healthiness and self-reliance, etc. 2) supramundane level, the ultimate goal as to have wisdom to know the nature of the world and life which makes the mind free. The potential condition of the police trainees of the Provincial Police Training Center Region 4: The Provincial Police Training Center Region 4 organized a study and training course for the police trainees with a process of education, training, basic knowledge of

physical, mental, intellectual and social aspects to become a police officer with knowledge, abilities and morality.

The guideline for developing the potential of police trainees according to the Trisikkha principle of the Provincial Police Training Center Region 4: (1) Precepts: commanders, trainers and teachers have knowledge and understanding about the precepts and bring the precepts to develop themselves to become a good policeman to train the police trainees to be a good policeman with both physical and verbal honesty and good health; 2) Concentration: supervisors, trainers and teachers have knowledge and understanding of meditation and bring meditation to develop themselves and to organize the training of the mind and emotions for the police trainees to be happy; 3) Intellectual aspect: commanders, trainers and teachers have knowledge and understanding of wisdom and bring intelligence to develop themselves and to provide education and training for the police trainees to be a good police officer with knowledge and understanding how to use wisdom to solve problems, and know how to perform duties and life.

Keywords: Competency; Police Trainee; Trisikkha Principle

บทนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมด้านต่าง ๆ เช่น การอพยพย้ายถิ่น หรือ หลบหนีเข้าเมืองของแรงงานคนต่างด้าว การค้ามนุษย์ ยาเสพติด ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ที่มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในอดีต ทั้งนี้ปัญหาความมั่นคงและอาชญากรรมภายในประเทศมีความเชื่อมโยงในหลายมิติ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ระบบการ ศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน กฎหมาย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นต้น พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจและหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักรและข้าราชการตำรวจจำเป็นต้องเป็นข้าราชการที่มีคุณลักษณะที่ทำให้การปฏิบัติงาน ที่เรียกว่าศักยภาพและมีการพัฒนา ศักยภาพให้สูงขึ้น โดยจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพตำรวจไว้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2563) ซึ่งศักยภาพ (Potential) หรือ สมรรถนะ (Competency) นั้น เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

ของบุคคลและมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ค่านิยมและเป้าหมายขององค์การ ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานของบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุณลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากการที่บุคคลมีความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เหมาะสม (ชูชัย สมितिไกร, 2558) โดยในทางพุทธศาสนานั้น การพัฒนาศักยภาพมนุษย์จะพัฒนาด้วยการศึกษา การฝึกอบรมและการพัฒนา การจัดการศึกษาทุกอย่างเพื่อให้เสริมสร้างมนุษยธรรมความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง ไม่มีปัญหาแก่ฝ่ายใด จัดการศึกษาสร้างมนุษยธรรมขึ้น มาและเสริมมนุษยธรรมให้ก้าวหน้าไปนับตั้งแต่ว่าละสังขารตณญาณอย่างสัจแล้วมีความคิดอย่างมนุษย์ ดังนั้นเป้าหมายของการศึกษาคือการพัฒนามนุษยธรรมให้ขึ้นมาในทิศทางที่ถูกต้อง คือ ละอหังการ มมังการ ละความเห็นแก่ตัว ก็เลิกละไม่อาจเกิดได้ บุคคลจะมีสันติสุข สังคมก็จะมีสันติภาพ (พุทธทาสภิกขุ, 2547) โดยตัวแท้ของการศึกษาคือการพัฒนาตน โดยมีการพัฒนาปัญญาเป็นแกนนำของกระบวนการแห่งการศึกษา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ แนวความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยมที่ถูกต้องดีงามเกื้อกูลแก่ชีวิตและสังคม สอดคล้องกับความเป็นจริง เรียกสั้นว่า สัมมาทิฐิ เมื่อรู้เข้าใจ คิดเห็นดีงาม ถูกต้องตรงตามความจริงแล้ว การคิด การพูด การกระทำ และการแสดงออก หรือ ปฏิบัติการต่าง ๆ ก็ถูกต้องดีงาม นำไปสู่การดับทุกข์ แก้ไขปัญหาได้ เมื่อสัมมาทิฐิเป็นแกนนำและเป็นฐานแล้ว กระบวนการแห่งการศึกษาภายในตัวบุคคลก็ดำเนินไปได้ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ เรียกว่า ไตรสิกขา คือ 1. การฝึกฝนอบรมในด้านความประพฤติระเบียบวินัย ความสุจริตทางกายวาจาและอาชีวะ เรียกว่า อธิศีลสิกขา (ศีล) 2. การฝึกฝนอบรมทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรม เสริมสร้างคุณภาพ สมรรถภาพและสุขภาพจิต เรียกว่า อธิจิตตสิกขา (สมาธิ) 3. การฝึกฝนทางอบรมปัญญา ให้เกิดความรู้ความเข้าใจสิ่งทั้งหลาย ทำให้แก้ไขปัญหไปตามแนวทางเหตุผล เรียกว่า อธิปัญญาสิกขา (ปัญญา) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุต ปยุตโต), 2551)

หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ เป็นหลักสูตรการศึกษอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจให้มีความรู้ความสามารถทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา เพื่อพร้อมที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีศักยภาพ (กองบัญชาการศึกษา, 2560) ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มอบหมายให้กองบัญชาการศึกษาจัดทำหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจและศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรให้นักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 เมื่อสำเร็จการศึกษาจะไปปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจชั้นประทวนในพื้นที่ของตำรวจภูธรภาค 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร เลยร้อยเอ็ด สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี (ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4, 2563) และศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ยังได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาของพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจและให้นักเรียนนายสิบตำรวจได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าความรู้ในทางพุทธศาสนาโดยเฉพาะความรู้ที่เกี่ยวกับไตรสิกขา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าการฝึกอบรม

นักเรียนนายสิบตำรวจโดยการนำหลักไตรสิกขาเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 นั้นจะทำให้นักเรียนนายสิบตำรวจให้มีการพัฒนาศักยภาพอย่างไร และมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพได้อย่างเหมาะสมอย่างไร เพื่อนำเสนอผลการศึกษาต่อสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักไตรสิกขาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาสภาพศักยภาพของนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 4
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัยทั้งการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยในภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2560
2. ศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ วรรณคดี ฎีกา ตำราวิชาการ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักไตรสิกขา และหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย เป็นการวิจัยแบบสัมภาษณ์เจาะจงแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพระวิทยากร กลุ่มผู้บังคับบัญชา กลุ่มครูฝึกและครูผู้สอน และกลุ่มนักเรียนนายสิบตำรวจ รวมทั้งสิ้น 44 รูป/คน
4. ศึกษาข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูล ในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ในระหว่างมีการดำเนินการตามโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา
5. เรียบเรียงข้อมูลจากเอกสารและการศึกษาภาคสนาม นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์
6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4” ได้ทำการศึกษาจากเอกสารปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎก เอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารวิชาการ งานวิจัยต่าง ๆ เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มพระวิทยากร กลุ่มผู้บังคับบัญชา กลุ่มครูฝึกและครูผู้สอนและกลุ่มนักเรียนนายสิบตำรวจสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาหลักไตรสิกขาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า หลักไตรสิกขามีบันทึกไว้ในเอกสารทางพระพุทธศาสนาเถรวาท เช่น พระไตรปิฎก เป็นต้น และมีเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยมากมาย โดยสรุปได้ว่าพระพุทธศาสนามีแนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์เพราะมนุษย์ฝึกฝนได้โดยไตรสิกขาเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่นำมาฝึกให้มนุษย์มีการพัฒนาชีวิตเพื่อไปสู่จุดหมายของชีวิต 2 ระดับ คือ 1. ระดับโลกียะ คือการดำเนินชีวิตให้บรรลุประโยชน์ในปัจจุบัน เช่น มีสุขภาพดี มีเงินมีงาน พึ่งตนเองได้ มีเกียรติเป็นที่ยอมรับ มีครอบครัวผาสุก เป็นต้น และบรรลุประโยชน์เบื้องหน้า เช่น สุขใจ มีความภูมิใจที่ได้ประพฤติดีงามสุจริต ความกล้ามั่นใจด้วยปัญญาจะแก้ปัญหา ความโล่งมั่นใจว่าทำกรรมดีจะไปสู่ภพที่ดี เป็นต้น 2. ระดับโลกุตระ เป็นจุดหมายสูงสุดหรือประโยชน์อย่างยิ่งในพระพุทธศาสนา คือ การมีปัญญารู้เท่าทันความจริง เข้าถึงธรรมชาติของโลกและชีวิตอันทำให้จิตเป็นอิสระ เช่น ไม่หวั่นไหวหรือถูกครอบงำด้วยความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่ผิดหวังโศกเศร้าเพราะไม่ยึดติดยึดมั่น เบิกบานใจตลอด กระทำการด้วยปัญญา ซึ่งมองที่เหตุปัจจัย เป็นต้น ซึ่งหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา มีกระบวนการพัฒนามนุษย์ด้วยการศึกษา ฝึกอบรม

2. สภาพศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ได้จัดการศึกษาอบรมหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ โดยหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ กำหนดให้ผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจทุกคนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ วิชากฎหมาย วิชาการตำรวจ วิชาทางสังคม การฝึกยุทธวิธี สมรรถภาพร่างกายและโภชนาการ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ได้จัดการศึกษาอบรมโดยมีกระบวนการศึกษาอบรมที่ประกอบด้วย ปรัชญาองค์กร/ปณิธาน “เป็นสถาบันสร้างตำรวจดีสู่สังคม” วิสัยทัศน์(Vision) “สร้างตำรวจดี วิชาการเด่น เน้นการฝึกสำนึกคุณธรรม นำหลักธรรมาภิบาล” อัตลักษณ์ “มีคุณธรรม” การจัดการการศึกษาอบรมให้ความรู้เรียนวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ตามที่หลักสูตรกำหนด และได้ให้ปฏิบัติตามระเบียบศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา และด้านสังคม โดยในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพในด้านร่างกายนั้น มีการรับประทานอาหารที่ถูกต้องหลักโภชนาการ การออกกำลังกายและการฝึกตามแบบของตำรวจ

ฝึกความมีระเบียบวินัยด้วยแบบฝึกของตำรวจและการรักษาวินัยตามระเบียบของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ ภูธรภาค 4 และระเบียบข้อบังคับของสำนักงานตำรวจอย่างเคร่งครัด ฝึกให้มีความประพฤติที่ดีกริยาวจา สุภาพ แสดงพฤติกรรมได้เหมาะสม ด้วยการสั่งสอนจากครูฝึกและครูผู้สอนที่เป็นตัวอย่างที่ดี ครูฝึกและครูผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์เชี่ยวชาญทำการฝึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีความรู้ในวิชาชีพตำรวจและมีการปลูกฝังคุณธรรม จากครูฝึกและครูผู้สอนตลอดจนวิทยากรที่มีความรู้ นักเรียนนายสิบตำรวจได้รับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพในด้านจิตใจโดยครูฝึกและครูผู้สอนใช้การฝึกของตำรวจในการกำกับให้มีสติ ควบคุมอารมณ์ได้ นักเรียนนายสิบตำรวจได้รับการฝึกพัฒนาศักยภาพด้านปัญญาให้มีปัญญาความรู้ทั่วไปและความรู้ทางวิชาชีพตำรวจ ยุทธวิธี และทำการฝึกให้รู้จักใช้สติปัญญาและการใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การสอนในห้องเรียน การฝึกนอกห้องเรียน การฝึกในสถานการณ์จำลอง การฝึกหัดปฏิบัติราชการ เป็นต้น และในด้านสังคมนักเรียนนายสิบตำรวจได้รับความรู้จากวิชาการเกี่ยวกับสังคมและการฝึกอบรมให้อยู่ร่วมกับเพื่อนในศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 และฝึกการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อให้สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับสังคมได้ดี เมื่อนำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขามาใช้ควบคู่กับการศึกษาอบรมทำให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีการพัฒนาศักยภาพทั้ง 4 ด้าน สูงขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจ ภูธรภาค 4 พบว่า แนวทางพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา แต่ละด้านดังนี้

1. ด้านศีล : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องศีลและนำศีลมาพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนนายสิบตำรวจ โดยจัดการศึกษาอบรมให้ใช้ศีลมาใช้ในการฝึกอบรมสั่งสอนชี้แนะ แนะนำและประพฤติตนเป็นตัวอย่าง กระบวนการฝึกอบรมโดยใช้โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาเป็นตัวนำในการฝึกเพื่อเป็นตำรวจที่ดี โดยนำศีลมาฝึกทางกาย ให้นักเรียนนายสิบตำรวจนำหลักศีลฝึกตนเองให้ปราศจากอบายมุขควบคู่กับการฝึกฝนออกกำลังกาย จะทำให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีสุขภาพแข็งแรง การไม่ประพฤติผิดศีลเป็นการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีความประพฤติสุจริตทั้งกายวาจา ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ความตรงต่อเวลา ตลอดทั้งการฝึกทางสังคม ให้แสดงพฤติกรรมที่ดี เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและองค์กร ด้วยการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น จิตอาสาบริจาคโลหิต จิตอาสาพัฒนาวัด การทำบุญ ร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา เป็นต้น

2. ด้านสมาธิ : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องสมาธิและนำสมาธิมาพัฒนาตนเอง จัดการกระบวนการศึกษาอบรมฝึกจิตให้นักเรียนนายสิบตำรวจด้วยการนำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา เพื่อเป็นตำรวจที่มีความสุข โดยฝึกอบรมทางจิตใจ อารมณ์ ด้วยการนำหลักสมาธิมากำกับ และให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีโอกาสปฏิบัติหลักสมาธิได้

โดยตลอดตามโอกาสที่เหมาะสมเช่น การสงบนิ่งก่อนการเรียน การเจริญสติ การสวดมนต์ให้วัพระ การทำสมาธิก่อนนอน เป็นต้น จะให้นักเรียนนายสิบตำรวจรู้จักการทำให้จิตใจมั่นคงสงบนิ่งเพื่อกำจัด ความฟุ้งซ่าน มีความอดทน มีความพากเพียรพยายาม มีสติจดจ่อในการฝึกการเรียน มีการควบคุมอารมณ์ ให้ผ่อนคลาย ฝึกทบทวนความคิด

3. ด้านปัญญา : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญญาและนำปัญญา มาพัฒนาตนเอง จัดการศึกษาอบรมให้นักเรียนได้ใช้ปัญญาในการศึกษาอบรม โดยใช้โครงการพัฒนา ศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา เพื่อเป็นตำรวจที่เก่ง โดยจัดให้นักเรียนนายสิบตำรวจ มีความรู้ในพระพุทธศาสนานำความรู้ต่าง ๆ เช่น การสอนความรู้ทางพระพุทธศาสนา การเชิญพระวิทยากร มาอบรมให้ความรู้ เป็นต้น ฝึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจรู้จักการใช้ปัญญาแนวทางศาสนาพุทธคือรู้ว่าทุก อย่างมีเหตุปัจจัยทำให้เกิด ทำให้รู้ปัญหาอย่างถ่องแท้ ใช้ปัญญาค้นวิธีแก้ไขปัญหาแล้วปฏิบัติแก้ไขปัญหา อย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดประโยชน์เกื้อกูล มีปัญญาตามรู้อารมณ์ของตน รู้จักข่มใจเมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เข้ามากระทบ และรู้วิธีที่จะปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตได้ และสามารถพัฒนาสู่ระดับที่สูงขึ้น ทางพระพุทธศาสนาได้

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ของ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4” อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาหลักไตรสิกขาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า

พระพุทธศาสนามีแนวความคิดพื้นฐานในการพัฒนามนุษย์เพราะมนุษย์ฝึกฝนได้ โดยหลัก ไตรสิกขาเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่นำมาฝึกให้มนุษย์มีการพัฒนาชีวิตเพื่อไปสู่จุดหมายของชีวิต 2 ระดับ คือ 1. ระดับโลกียะ คือการพัฒนาในระดับที่เป็นโลกียะ หรือการมีชีวิตที่ยังอยู่ในวิสัยของมนุษย์ ธรรมดา ดำเนินชีวิตปกติให้มีความสุข กับ 2. ระดับที่เป็นโลกุตตระ ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตด้วยความรู้จริง ของชีวิต ละสังกิลเลส กระบวนการไตรสิกขา เป็นกระบวนการที่ให้การศึกษ อบรม และพัฒนาสอดคล้องกับ แนวคิดการพัฒนาศักยภาพของเนคเตอร์ และทฤษฎีทุนมนุษย์ของแกรี เบคเกอร์และยังสอดคล้องกับการ วิจัยของ อรทัย มีแสง ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทฤษฎีบูรณาการเชิงพุทธ” ผลการวิจัยพบว่าไตรสิกขา ในพุทธศาสนาเถรวาทเป็นแกนหลักในการปฏิบัติพัฒนาคน 4 ด้าน และไตรสิกขายังถูกใช้เป็นกรอบของ ทฤษฎีบูรณาการหลักธรรมทั้งหมด การนำเสนอทฤษฎีบูรณาการเชิงพุทธเพื่อการพัฒนาจิตและสังคม เช่น การส่งเสริมให้เยาวชนทำกิจกรรมเพื่อสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาเพื่อความสงบสุข ของสังคมประเทศด้วย

2. การศึกษาสภาพศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ผลการวิจัยพบว่าศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 มีการฝึกอบรมนักเรียนนายสิบตำรวจโดยมีกระบวนการจัดการให้มีพื้นฐานทางด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญาและสังคมนั้น มีลักษณะการพัฒนาศักยภาพตามแนวคิดการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ของเนดเลอร์ และทฤษฎีทุนมนุษย์ของแกรี เบคเกอร์ คือการศึกษา การฝึกอบรม และการพัฒนา โดยการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา ลักษณะคล้ายโรงเรียนวิถิพุทธ ทำให้มีการพัฒนาศักยภาพที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ พิรวัส อินทวิ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ เขต 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาในโรงเรียนวิถิพุทธจังหวัดสุรินทร์ มี 3 แนวทาง คือ 1. แนวทางพัฒนาด้านอัตลักษณ์โรงเรียนวิถิพุทธ 2. แนวทางพัฒนาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3. แนวทางพัฒนาด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา ด้านสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมให้เป็นไปตามหลักศีล ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกัลยาณมิตร จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสมรรถภาพจิต คุณภาพจิต สุขภาพจิต จัดกิจกรรมพัฒนาปัญญาของบุคลากรและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสุปรียา อีร์สิรานนท์ ซึ่งวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการเรียนรู้ในกรอบไตรสิกขาบททฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ในกรอบไตรสิกขาเป็นการพัฒนาการด้านพฤติกรรม จิตใจและปัญญา ที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ การเชื่อมโยงทั้งสองแนวความคิด คือ การเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์เชื่อมต่อและมีอิทธิพลถึงกันอย่างเป็นระบบระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยที่มนุษย์รับรู้โลกภายนอกด้วยประสาทสัมผัส...โดยการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาและประสบการณ์ ทำให้การพัฒนาฝึกฝนตนเองทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา สามารถนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและบุคคลในสังคมให้มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า

1) แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านศีล : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องศีลและนำศีลมาพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นกัลยาณมิตรของนักเรียนนายสิบตำรวจ โดยจัดการศึกษาอบรมให้ใช้ศีลมานำการฝึกอบรม สั่งสอนชี้แนะ แนะนำและประพฤติตนเป็นตัวอย่าง กระบวนการฝึกอบรมโดยใช้โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาเป็นตัวนำในการฝึกทางกาย เพื่อเป็นตำรวจที่ดี ด้วยการให้นักเรียนนายสิบตำรวจนำหลักศีลฝึกตนเองปราศจากอบายมุขควบคู่กับการฝึกฝนร่างกาย จะทำให้ให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี การไม่ประพฤติผิดศีลเป็นการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีความประพฤติสุจริตทั้งกาย วาจา ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความตรงต่อเวลา ตลอดทั้งการแสดงพฤติกรรมที่ดี

เป็นสุภาพบุรุษมีน้ำใจต่อผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลและองค์กร ด้วยการจัดกิจกรรม เช่น จิตอาสา บริจาคโลหิต จิตอาสาพัฒนาวัด การทำบุญ ร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา เป็นต้น

2) แนวทางพัฒนาศักยภาพด้านสมาธิ : ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องสมาธิและนำสมาธิมาพัฒนาตนเอง จัดการกระบวนการศึกษาอบรมฝึกจิตใ้แก่นักเรียนนายสิบตำรวจ ด้วยการนำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ด้วยหลักสมาธิมากำกับ เพื่อเป็นตำรวจที่มีความสุข โดยฝึกอบรมทางจิตใจ อารมณ์ และให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีโอกาสปฏิบัติ ได้โดยตลอดตามโอกาสที่เหมาะสมเช่น การสงบนิ่งก่อนการเรียน การเจริญสติ การสวดมนต์ให้พระ การทำสมาธิก่อนนอน เป็นต้น จะให้นักเรียนนายสิบตำรวจรู้จักการทำให้จิตใจมั่นคงสงบนิ่งเพื่อกำจัด ความฟุ้งซ่าน มีความอดทน มีความพากเพียรพยายาม มีสติจดจ่อในการฝึกการเรียน มีการควบคุมอารมณ์ ให้ผ่อนคลาย ฝึกทบทวนความคิด

3) แนวทางพัฒนาศักยภาพด้านปัญญา: ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องปัญญาและนำปัญญามาพัฒนาตนเอง จัดการศึกษาอบรมให้นักเรียนได้ใช้ปัญญาในการศึกษาอบรม โดยใช้โครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา ด้วยหลักปัญญา เพื่อเป็นตำรวจ ที่เก่ง จัดให้นักเรียนนายสิบตำรวจมีความรู้ในพระพุทธศานานำความรู้ต่าง ๆ เช่น การสอนความรู้ทาง พระพุทธศาสนา การเชิญพระวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ เป็นต้น ฝึกให้นักเรียนนายสิบตำรวจรู้จักการใช้ ปัญญาแนวทางศาสนาพุทธคือรู้ว่าทุกอย่างมีเหตุปัจจัยทำให้เกิด ทำให้รู้ปัญหาอย่างถ่องแท้ ใช้ปัญญาค้นวิธีแก้ไขปัญหาแล้วปฏิบัติแก้ไขปัญหาย่างชาญฉลาดเพื่อให้เกิดประโยชน์เกื้อกูล มีปัญญาตามรู้อารมณ์ ของตน รู้จักข่มใจเมื่อมีสิ่งต่าง ๆ เข้ามากระทบ และรู้วิธีที่จะปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตได้ และ ยังมีโอกาสพัฒนาสู่เป้าหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนาได้

แนวทางพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขาของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 4 เป็นการใช้ศีลนำสมาธิและปัญญา โดยการนำโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขานั้นจะเห็นได้ว่าเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเชิงรุก มีความเหมาะสมที่จะนำมา พัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 เพราะนักเรียนนายสิบตำรวจ อยู่ในวัยที่สามารถเรียนรู้เข้าใจทั้งรูปธรรมและนามธรรมได้ง่าย มีเป้าหมายเพื่อเป็นตำรวจที่ดีมีคุณธรรม เป็น “คนดี คนเก่งและคนมีความสุข” อันถือว่าเป็นเป้าหมายระดับโลกียะ และอีกทั้งจะเป็นแนวทางที่ นักเรียนนายสิบตำรวจจะมีโอกาสพัฒนาตนเองไปสู่ระดับเป้าหมายสูงสุดของพุทธศาสนาได้อีกด้วย สอดคล้องกับ การวิจัยของ พิรวัส อินทวิ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ เขต 3 พบว่า แนวทางพัฒนาด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขา ด้านสถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมให้เป็นไปตามหลักศีล ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกัลยาณมิตร จัดกิจกรรมพัฒนา

ด้านสมรรถภาพจิต คุณภาพจิต สุขภาพจิต จัดกิจกรรมพัฒนาปัญญาของบุคลากรและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
สุทธิพร รัตนธ รัทธา ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบูรณาการหลักไตรสิกขาในกิจกรรมของชมรมพุทธศาสตร์
กรมสรรพากร ผลการวิจัยพบว่า หลักไตรสิกขาสามารถพัฒนานรวมทั้งองค์กรได้ และเป็นการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาเชิงรุก อีกทั้งทำให้สังคมเข้มแข็ง และอรรถ มีแสง ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทฤษฎีบูรณา
การเชิงพุทธ” ผลการวิจัยพบว่าไตรสิกขาในพุทธศาสนาเถรวาทการพัฒนาตนเองจะทำให้เกิดความสุข
ความสงบและสามารถพัฒนาตนเองสูงขึ้นสูงสุด คือ การหลุดพ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
 - การนำผลวิจัย ไปกำหนดนโยบายในการนำหลักไตรสิกขาในพระพุทธศาสนาเข้าไปบรรจุในหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อให้ นักเรียนนายสิบตำรวจ ได้ศึกษาและปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา ได้อย่างถูกต้อง
2. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ
 - นำผลการวิจัยไปสรุปเป็นองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ทางวิชาการ ด้วยสื่อต่าง ๆ เช่น บทความ วิชาการหนังสือและบทความในสื่อสังคมออนไลน์ แผ่นพับในงานสัมมนาวิชาการ เป็นต้น
 - นำผลการวิจัยไปเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ
3. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์
 - นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ทั้งภาคราชการและเอกชน
4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนของศูนย์ฝึกอบรม ตำรวจภูธรภาค 4
 - ควรศึกษาหลักไตรสิกขากับการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของนักเรียนนายสิบตำรวจ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ในการวิจัย คือ แนวทางการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนายสิบตำรวจตามหลักไตรสิกขา
ของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ผู้บังคับบัญชา ครูฝึกและครูผู้สอนเป็นกัลยาณมิตร ของนักเรียน
นายสิบตำรวจ จัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับหลักไตรสิกขา จัดการศึกษาอบรมพัฒนาศักยภาพ

นักเรียนนายสิบตำรวจโดยนำศีลนำ สมาธิและปัญญา และมีกิจกรรมเกี่ยวกับหลักไตรสิกขา โดยนักเรียนนายสิบตำรวจพัฒนาศักยภาพตนเอง ดังนี้

ด้านศีล : ศีล 5 นำทำตนให้ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อหน้าที่การงาน เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา รู้จักใช้ปัจจัย 4 อย่างคุ้มค่า เป็นผู้มีความเสียสละและจิตสาธารณะ มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและองค์กร โดยมีกิจกรรมพระพุทธศาสนาส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ เช่น จิตอาสาบริจาคโลหิต จิตอาสาพัฒนาวัด การทำบุญ ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น เพื่อเป็น “ตำรวจที่ดี”

ด้านสมาธิ : เป็นผู้มั่นคงในอารมณ์ มีความอดทนและพากเพียรพยายาม สงบกำจัดความฟุ้งซ่าน ควบคุมอารมณ์เพื่อผ่อนคลาย ทบทวนความคิดของตนเอง โดยมีกิจกรรมพระพุทธศาสนาส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ เช่น การสงบนิ่งก่อนการเรียน การเจริญสติ การสวดมนต์ไหว้พระ การทำสมาธิก่อนนอน เป็นต้น เพื่อเป็น “ตำรวจที่มีความสุข”

ด้านปัญญา : เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาดในการที่จะตัดสินใจในการแก้ปัญหา ใช้สติปัญญามองเห็นปัญหาอย่างถ่องแท้ แก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด ปรารถนาในเรื่องตามรู้อารมณ์ตนเอง รู้จักข่มใจตนเองเมื่อมีสิ่งต่าง ๆ ที่มากระทบทำให้พอใจหรือไม่พอใจ ดำเนินชีวิตได้เหมาะสม โดยมีกิจกรรมพระพุทธศาสนาส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ เช่น ปฏิบัติธรรมโดยเชิญพระวิทยากรบรรยายและสอนปฏิบัติธรรม เป็นต้น เพื่อเป็น “ตำรวจที่เก่ง”

เอกสารอ้างอิง

- กองบัญชาการศึกษา. (2560). หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ชูชัย สมितिไกร. (2558). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2547). การศึกษาสมบูรณ์แบบ : คือวงกลมที่คุ้มครองโลกถึงที่สุด. กรุงเทพมหานคร: อุษากการพิมพ์.
- พระพรหมคุณาภรณ์(ประยุตฺ ญฺโต). (2551). วิธีคิด ตามหลักพุทธธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.
- พีรวัส อินทวิ. (2560). แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักไตรสิกขาของโรงเรียนวิสุทธิพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ เขต 3. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2560). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4. (2563). แผนปฏิบัติการศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4 ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2563. ขอนแก่น : ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 4.
- สุทธิพร รัตนธ รัทธา. (2562). รูปแบบรูปแบบการบูรณาการหลักไตรสิกขาในกิจกรรมของชมรมพุทธศาสตร์กรมสรรพากร. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุปรียา อีรสิรานนท์. (2555). การศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการการเรียนรู้ในกรอบของไตรสิกขากับทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2563). แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2563. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- อรรถัย มีแสง. (2555). ทฤษฎีบูรณาการเชิงพุทธ. ในดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.